

FARNI LIST

župnije Dolnji Logatec

Letnik 35, št. 1
JANUAR 2015

V TEJ ŠTEVILKI:

- ⇒ SREČEN BOŽIČ
- ⇒ DRUŽINA
- ⇒ SPOMINI NA VOJNO
- ⇒ ZAHVALA

» **V STAJICI PRI BETLEHEMU
LUČ GORI O POLNOČI
V ODREŠENJE SVETU VSEMU
BOŽJE DEJE SE RODI.** «

Jezus je prišel da se ne bi bali priti k njemu z zaupanjem. V tem času priprave na Jezusov prihod in njegovega praznovanja vam želiva, da bi v vašem srcu in življenju Jezus Kristus našel svoj Betlehem. Blagoslovljeno Kristusovo rojstvo in srečno novo leto!

*Župnik Janez in
duhovni pomočnik Rafael*

<http://zupnija-dolnji-logatec.rkc.si/>

DRUŽINA, NAJBOLJ OGROŽENA STVARNOST

To leto je sveti oče Frančišek sklical sinodo o družini. Ta sinoda bo trajala kar dve leti. Razlog je namreč očiten: družina je danes najbolj ogrožena družbena stvarnost, še posebno na Zahodu.

Ta sinoda pri naša nekaj novosti. Preden se je začela odvijati je sveti sedež sestavil vprašalnik o stanju družine in ga poslal škofovskim kon-

ferneцам in drugim stvarnostim v Cerkvi po svetu. Zbrane odgovore so potem obdelali in ovrednotili. Prišlo je do nekaj zanimivih ugotovitev. Prvič, v zadnjih desetletjih in še zlasti v zadnjih letih poznavanje Svetega pisma na splošno narašča. Drugič, poznavanje cerkvenega učiteljstva glede družine, teologije telesa, ki jo je razvijal Janez Pavel II., in spolnosti pa ni nič napredovalo. Ugotovi-

li so, da so za to najbolj krivi duhovniki, ker o tem niso pogosto govorili niti niso bili pripravljene za to. Poleg tega so ugotovili, da niti duhovniki niti laiki ne poznajo pozitivne razsežnosti enciklike Humanae Vitae (okrožnica o posredovanju človeškega življenja, nova izdaja Družina, 2014), ki jo je izdal Pavel VI. Nauk te okrožnice, ki je bistven za zakonce in njihovo sodelovanje s Stvar-

nikom pri spočetju otrok, poznajo in cenijo samo neke manjše skupine, v katerih se živi krščanstvo na živ in resen način.

Videli smo, da so v času začetka sinode mediji precej pritiskali na Cerkev, zakaj ne dovoli, da bi prejemale obhajilo tudi ločeni, ponovno poročeni in celo homoseksualni pari. Vendar je predmet te sinode veliko globlji, zadeva samo krščansko družino in njeno poslanstvo v sodobnem sekularizi-

ranem svetu.

Prejšnji sveti oče Benedikt XVI. je ob petdeseti obletnici drugega vatikanskega koncila dejal, da se danes nahajamo v času epohalnih sprememb, ki so podobne tistim za časa propada rimskega cesarstva, ko so vanj vdirali barbarski narodi. Danes smo namreč priča novemu barbarstvu, ki je veliko bolj pretanjeno.

V zadnjih nekaj desetletjih je krščanska družina čedalje

bolj napadena. Mnoge zahodne države so uzakonile ločitev, splav, genske manipulacije, evtanazijo (t. i. »lepo smrt«) za stare in neozdravljivo bolne.

V zadnjih letih pa največji napad na družino izvaja t. i. ideologija gender. To angleško besedo je težko prevesti v slovenščino, saj angleščina pozna dva različna pojmovanja spola: »sex« pomeni biološki spol, »gender« pa družbeni spol oziroma družbeno kon-

LETO 1914

strukcijo spola. Čisto preprosto povedano: neka oseba je sicer fizično ženska, vendar se sama ne počuti kot ženska, ampak bolj kot moški; v tem primeru, kot trdijo sodobno ateistični teoretiki, naj bi bil njen družbeni spol v resnici moški.

Ta ideologija spola (gender) se pogosto skriva pod zelo lepimi imeni, vendar je navsezadnje vedno proti človeku. V zahodnih državah jo izvajajo številne organizacije. V Italiji na primer UNAR – Urad proti diskriminaciji, na Hrvaškem Urad za enakopravnost spolov. Povsod pa je poglobljen nosilec te ideologije skupnost LGBT. Gre za kratico, ki označuje lezbijke, geje, biseksualce in transseksualce. Ta skupnost tudi pri nas dobiva čedalje večjo veljavo in podporo. Prepoznamo jih po simbolu mavrice.

Se nadaljuje

(Pripravljala MA)

Letos se spominjamo začetka I. svetovne vojne, ki je za seboj pustila nepopisno gorje, saj je po nekaterih podatkih zahtevala 37 milijonov mrtvih, ranjenih in pogrešanih, tako med civilisti kot tudi med vojaki. Poleg tega so iz svetovnega zemljevida izginila štiri velika cesarstva in imperiji. Avstro-Ogrsko cesarstvo, Nemško cesarstvo, Otomanski in Ruski imperij. Na njihovem pogorišču pa so nastale nove države, med njimi tudi Kraljevina SHS. O vojni je napisano ogromno najrazličnejših knjig, posneti so številni filmi, dokumentarne oddaje in še bi lahko naštevali. Ob opisih velikih bitk pa je tudi kar nekaj osebnih pričevanj, dnevnikov in spominov udeležencev. Ta prva globalna, svetovna vojna je v našem izročilu poznana kot spomini na bojevanje na Soški fronti, na Krasu in na vzhodni fronti, v Galiciji. Prav je, da se spomnimo te »krvave rihte«, in zato smo izbrskali nekaj pričevanj, ki so jih zapisali v tedanjih časopisih. V

teh zapisih ni več tiste prepričanosti, ki so jo trosili tedanji mediji, ko je Avstro-Ogrska po atentatu na prestolonaslednika Franza Ferdinanda in njegovo ženo Sofio v Sarajevu 28. junija 1914 dala ultimatum Srbiji, temu pa je 28. julija sledila vojna napoved. Tedaj je bilo »splošno prepričanje«, da bodo vojaki doma že okrog božiča. In ko je prišel božični čas, se je pokazalo, da bo vojna dolga in uničujoča.

Pa pogledjmo nekaj zapisov iz časopisov:

»Slovo. Alojzij Pogorelec posestnik v Goriči vasi pri Ribnici, ki je umrl vsled bolezni na bojišču, je poslal, v slutnji, da ga čaka smrt, pred odhodom v boj, svojemu bratrancu Antonu Pogorelcu posestniku in kovaču v Goriči vasi, dopisnico z sledečo vsebino: Beljak, 12. junija 1914. Dragi bratranec! Med tem, ko

si Ti lepo doma pri svojih dragih, se jaz z drugimi vred pripravljam, da odrinemo proti meji mrzle Rusije. Moral sem zapustiti ljubeznjivo ženo, prijazne otročičke, dobrega očeta, krasen dom in vse pa iti v boj, kjer me čaka skoraj gotova smrt. Nikdar več ne bom videl svojega rojstnega kraja, ne svojih dragih. Tolaži me le misel, da se tam gori nad zvezdami enkrat zopet snidemo, če se tu ne bomo videli. Dragi moj! Če je volja njegova, da se več ne vidimo, Te prosim, skrbi Ti po možnosti za mojo ženo in otroke, ki ostanejo sirote brez očeta. Prepričan sem, da mi boš izpolnil to mojo morebiti poslednjo željo in položi ta dar domovini na oltar. Na svidenje v nebesih!« (Domoljub, št. 49, str. 789. 3.12.1914)

Med pismi, ki so jih vojaki pisali domov, so zanimivi opisi pokrajine, kjer so potekale krvave bitke.

»O Galiciji piše Tomaž Grom iz Stare Vrhlike svojemu prijatelju sledeče: Galicija je velika. Povsod skoraj samo polje in le malo gozdov in travnikov. Polje je posejano s pšenico, krompirjem in peso, družega ne dobiš veliko. Koruze, repe in tem podobnih sadežev ne dobiš veliko. Krompirja je posebno veliko, tako da ga skuhamo vsak dan dvakrat. Dokler bo krompir, ne bodemo lačni, kadar bo pa krompirja zmanjkalo, bo pa boli slaba. — Ljudstvo je revno, ker je odvisno od judov in bogatašev. Gostilne in trgovine imajo samo judje v rokah. Vsako stvar, kar je za kupiti ali za prodat, mora imeti jud v rokah, ki dela potem kar hoče. Zadnjič sem bil v mestu. Stopim v gostilno, ki je bila seveda judovska. Dobiti ni bilo družega nerum. Pa kakšen! Najslabši, ki se na svetu sploh dobi. Vprašam, koliko stane. Odgovori mi star jud: »4 krone pol litra!« Obrnem se

in grem ven. Od tega časa ne vprašam za nobeno stvar več, ker se tudi nič ne dobi. Navezani smo samo na našo menažo in krompir. — Ljudje so oblečeni samo v domače cunje, v katerih seveda ne manjka živalic. Jaz sem dosedaj še brez njih, kar prav lahko pogrešam. Poljedelsko orodje imajo, mislim, še Adamovo, tako je nerodno. Hiše so iz slame, vmes pa cestno blato. Cest in potov ni, sama zemlja. Kamor stopiš je blata do kolen. To je tista nesrečna Galicija, v kateri delamo pokoro in rešujemo domovino! — Prenočujemo kamor pridemo: na prostem, na polju, travniku, na

cesti; tudi na pokopališču smo že. S smrtjo smo se nekako pobotali, ker jo vidimo pri vsakem koraku. Tudi ni tako strašna, kakor bi človek mislil. En dan sem stal ob cesti in nekaj premišljeval, kar zaslišim od daleč petje. Vedno bližje in bližje od gozda sem so prihajali glasovi: Šumi, šumi, gozd zeleni, saj ne veš, kako je meni . . . Bili so fantje od 17. pešpolka. Za to pesmico pa se je oglasila druga: Rožce je na vrtu plela . . . To je bilo zadnje petje, kar sem ga slišal. Zdaj se ne sliši drugega kakor gromenje malih in velikih topov, prasketanje pušk in ro-

potanje vozov. O petju zdaj ni govora več. Ko pa končamo, bo spet zazvenela slovenska pesem! Takrat ko se vrnemo domov, ovenčani z lavorom, če ne bomo prej tam, kamor so namenjeni vsi Adamovi otroci, venčani s palmami.« (Domoljub št. 50, str. 807–808. 10.12.1914)

Sredi divjanja vojne se je slišal tudi »glas vpijočega v puščavi« ...

»Vatikan. Potrjuje se, da se je sveti Oče pri vojskujočih se državah res prizadeval doseči za Božič premirje, da pa sta Rusija in Francija predlog odklonili. — V rimskih diplomatskih krogi govore, da bo o Božiču začel sveti Oče vnovič delati za mir in bo vojskujočim se državam stavil mirovni predlog. — Sveti Oče je izjavil, da prepusti v Belgiji nabrani Petrov novič bednemu ondotnemu prebivalstvu. — Sveti

Oče je daroval za avstrijske in ogrske sirote 100.000 lir. — Listi poročajo, da se Japonska in Vatikan pogajata o katoliškem misijonu v Kiaučavu.« (Domoljub, št. 52, str. 834. 24.12. 1914)

Stisko vojakov je mogoče resnično začutiti iz njihovih pisem:

»Pismo z bojišča v Galiciji. F. L. iz Idrije je pisal 6. decembra: Pošiljam Vam pozdrave z daljnega bojišča. Bojevat se, je grozno! Bojevat se pozimi, je pa še hujše! Marsikateremu zmrznejo noge, da bo vedno pomnil. A tudi Rusi, ki imajo korajžo le tam, kjer so v veliki p r e m o č i , bodo nas pomnili. Neki ruski ujetnik mi je pravil, da jim naše strojne puške prizadevajo velike izgube. Pri njegovi stotnji da je bilo nekoč v desetih minutah 40 mrtvih in ranjenih. In naša artiljerija! Nekje je krog velikega ognja sedelo 28 Rusov, naša granata je tako »srečno« zadela, da so vsi tam obležali! Navadili smo se na vojsko — na mraz se bomo pa težje . . .

Daj Bog in ljuba Mati božja srečen konec!« (Domoljub, št. 52, str. 841 24.12.1914)

Vse hujše bitke, uporaba uničujočih modernih »strojev za ubijanje« bojnih plinov in vsega drugega je zahteva vse več žrtev:

»Padel je na bojišču četovodja Ivan Petkovšek iz Hotederšice. Rajni je bil neumorno delaven v naši organizaciji. Bil je načelnik odseka Orla v Hotederšici in logaškega okrožja ter podpredsednik izobraževalnega društva. Značilne so besede, ki jih je izrekel, preden je odšel na

bojišče: »Gremo v boj, da zmagamo, ako Bog da; če pa padem, naj padem za domovino. Skrbite za društvo in čimprej si postavite »Dom«. Mlajšim članom Orla pa povejte, da mora biti pravi Orel zvest veri in domovini. Spominjajte se me, ako padem.« Časten spomin vrlemu junaku!« (Slovenec, št. 294, str. 7. 24.12.1914)

In za konec ...? Ko gre za vojne, ni konca nikoli, vedno znova se moramo zavedati zla, ki ga vojne prinesejo: »Vojne, kuge, lakote reši nas Gospod!«

MITRa

ZAHVALA

Vsako leto na drugo nedeljo v novembru obhajamo zahvalno nedeljo. Na ta dan naj bi se s hvaležno držo zahvalili drug drugemu in Bogu za vse prejeto v minulem letu.

Praznik zahvale so poznala že staro-

davna ljudstva, ki so v znamenje zahvale in prošnje za blagoslov darovala ječmenove snope, živinorejska ljudstva pa so darovala enoletno jagnje. Z nastopom judovstva oz. z izhodom judovskega ljudstva iz egiptovske sužnosti je zahvala dobila bogo-

služni in odrešenijski pomen. Judje se tega dogodka spominjajo ob šotorskem prazniku (pri. 5 Mz 16,13–15 in 4 Mz 29,35–39).

Praznik zahvale je dan hvaležnosti in zahvaljevanja, vendar ne le za letino in pridelke, ki jih je dala

narava, ampak tudi za spoznanje, svobodo, dobroto, dom, čas, vero. Zahvala zajema vse naše življenje – vse, kar smo in kar imamo.

Tega se zavedamo tudi stanovalci in zaposleni v Domu Marije in Marte. Kako naj se dovolj zahvalimo g. Janezu Komparetu in vsem možem in ženam, ki so se tolikokrat odpeljali v gozdove in s trdom pripravljali les – sekance za kurjavo na lesno biomaso, da nam je toplo v Domu in cerkvi. Kako povrniti voditeljicam skupin naših stanovalcev, ki znajo povezovati ljudi, da z zanimanjem prisluhnejo drug drugemu, spijejo dišeči čaj ali kavo in poskrbijo, da mine slaba volja, da se vrne vedrina in oživi novo upanje!

Tudi ob nedeljah in praznikih pomagajo pridne roke prostovoljcev voziti stanovalce k bogoslužju v župnijsko cerkev in nazaj. Vreme jih ne ovira.

Delivci obhajil pa poskrbijo, da prejmejo obhajilo tudi tisti, ki ostanejo doma in ne morejo v cerkev. Nedeljski popoldnevi so rezervirani za družene in klepet z vsemi, ki nimajo obiskov ali so sami in skrbi malo delijo. Nekaj posebnega so ponedeljkovi sprehodi v poletnih mesecih, do 25 spremljevalcev – prostovoljcev se je zbralo, bili so vseh generacij, in gostoljubni farani so nas sprejeli in gostili. Skupina Karitas je zopet prispevala za novo bolniško posteljo, da je spanec prijetnejši. V veliko veselje pa so tudi naši mali »miklavžki«, s katerimi se pogosto srečujemo. Ob otrocih zabrnijo strune spominov, ki jih mi z vso svojo znanostjo in učenostjo ne znamo uglasiti, in skupaj se veselijo življenja. Kaj pa zaposleni? Le-ti so 24 ur na dan in 365 dni v letu v službi služenja našim stanovalcem. So tisti, ki pomagajo nositi križ, in stanovalci to zelo

cenijo. Svoj blagoslov in veliko pozornosti za duhovno globino, tako pri vzgoji otrok, oskrbi stanovalcev in vodenju zaposlenih, dajeta g. Janez Kompare in pomočnik Rafael ...

Tu so še mnogi skriti prijatelji, naši dobrotniki, ki na mnogotere načine prispevajo svoj delež, da je bivanje stanovalcev lepše, manj dramatično in bolj podobno bivanju v družini, v kateri so nekoč imeli pomembno vlogo. Da pa vsa ta zapisana beseda lepo zveni, poskrbi moja prijateljica Milka. Iz srca sem ji hvaležna, da že šesto leto odpravlja in popravlja napake v našem časopisu.

Kako naj se dovolj zahvalimo ...? Bogu hvala za vse vas, za vse njegove milosti in nebeški Materi za vso pomoč in podporo pri našem in vašem delu.

Leonida

PREDSTAVITEV SKUPIN STARIH LJUDI ZA SAMOPOMOČ

Programe samopomoči za stare ljudi izvaja Zveza društev za socialno gerontologijo Slovenije, ki je samostojna, nevladna, prostovoljna, neprofitna humanitarna organizacija. Deluje v javnem interesu na področju socialnega varstva. Temeljni programi zveze društev so: skupine starih ljudi za samopomoč, usposabljanje in izobraževanje prostovoljk za vodenje skupin za samopomoč, intervizija in supervizija.

Leta 2000 je Center za socialno

delo v Logatcu organiziral dvoletno izobraževanje prostovoljk za vodenje skupin za samopomoč. Izobraževanje sta vodila znana predavateljica, gospa Branka Knific in mag. Tone Kladnik. Zaradi njunih bogatih izkušenj v skupinah s stariimi ljudmi sta nam zelo zanimivo predstavila snov s socialno-gerontološkega področja. To izobraževanje nas je zaključilo 20 prostovoljk za vodenje skupin.

Človek ne more prenehati biti družinski človek, zato tudi v starosti potrebuje soljudi, družabništvo,

prostor in čas, da se vedno znova sooča s to resničnostjo.

Na žalost pa danes slabe socialne razmere povzročajo hude stiske starim ljudem: veliko je osamljenih, svojo starost doživljajo kot brezciljno. Prav zato so skupine za samopomoč tako koristne v bivalnem okolju ali v socialnih ustanovah. Tu se povežejo ljudje s podobnimi tiskami in težavami. Z medsebojno izmenjavo izkušenj premagujejo svoje stiske in tako dvigajo nivo kvalitete življenja.

Skupina starih ljudi za samopomoč je skupina naključno zbranih ljudi, ki se srečujejo redno enkrat tedensko po uro in pol. Zasnovana je kot prijateljska skupina. Njena temeljna dejavnost je pogovor oz. vse tisto, kar ljudi povezuje; to je druženje starejših ljudi, družabne igre, izleti, obujanje starih obi-

čajev, praznovanje rojstnih dni, medsebojna pomoč, prenos izkušenj, znanja in modrosti. Dobro počutje v skupini nam omogočajo pravila vedenja: negovanje kulture poslušanja, sodelovanje v pogovoru s svojimi izkušnjami in življenjskimi zgodbami, z varovanjem zaupanja, s pogovorom o temah, ki nas povezujejo. O domskih problemih se v skupini ne pogovarjamo, temveč to prihranimo za osebni pogovor.

Srečanje se začne vedno ob isti uri. Medtem ko se člani zbirajo, voditelj vsakega lepo pozdravi in z vsemi sproščeno poklepeta. Za uvod vedno zmolimo ali preberemo duhovno misel. Nato sledi tema pogovora.

Pogovorne teme lahko določimo skupaj s člani skupine ali temo izbereta voditelja. Predhodno izbrana tema pripomore k temu, da člani skupine pred srečanjem

o njej razmišljajo. V skupinah za samopomoč se najpogosteje pojavljajo trije vsebinski sklopi pogovornih tem:

- ljudske šege, običaji in praznovanja;

- teme s področja življenja in dela ljudi, družbe, sveta;

- teme s področja osebnega življenja članov skupine (rojstvo, poklic ...).

V skupini so vsi člani enakovredni, vsi imajo možnost kaj povedati, ostali pa moramo pazljivo in potrpežljivo poslušati tudi tistega, ki ima težave z govorom. V Domu Marije in Marte delujejo štiri skupine. V vsaki skupini sta po dve voditeljici. Izmenično se ena pripravi na temo, druga pa poskrbi za ostale stvari.

Po pogovorni temi sledi sklepni del srečanja - družabnost, katere del je lahko prigrizek (keksi, sok, kava ...) seveda zelo skromen, razen

na praznovanjih, ko ta del obsega večino srečanja. Posebnost skupin v Domu Marije in Marte je, da posebno pozornost namenimo cerkvenim praznikom (božiču, veliki noči, sv. Miklavžu, sv. Martinu ...). Za praznike, rojstne dneve, razne družabne igre, npr. tombolo, voditeljice pripravimo skromne obdaritve. Teh drobnih pozornosti se naši člani zelo razveselijo. Za širša družabna srečanja se združijo vse skupine Doma in koordinatorka skupin za popestritev povabi iz kraja ali od drugod pevske zборе, otroke iz glasbene šole, plesne in druge skupine.

Starost ima enako vrednost kot mladost in srednja leta. Skupine za samopomoč pomagajo odkrivati smisel, možnosti in naloge starosti, kajti mnogo ljudi danes ne zna in ne zmore živeti svoje starosti kakovostno.

Marjana Rupnik

NA GOSARJEVEM VEČERU ...

V četrtek, 27. novembra 2014, je v Veliki dvorani Narodnega doma potekalo strokovno srečanje. To je že tretji večer, ki je bil pripravljen v spomin dr. Andreja Gosarja, tokrat s poudarkom na spoznavanju družbeno pomembnih vsebin, kot se jih je dolga leta loteval tudi sam. Vse te večere pripravlja Knjižnica Logatec. Načrtovani niz strokovnih vsebin je letos posegel v pomembno problematiko medgeneracijskega sodelovanja in aktivnega staranja. Kakor nalašč, da se ob tem spomnimo naših farnih prizadevanj, ko smo kar nekaj časa gradili Dom Marije in Marte ter ob njem Miklavžev vrtec. Pri tej zasnovi so sodelavci morali prebijati led in bistriti posluš za celo-

stno podobo človeka v njegovi telesni, duhovni, socialni in bivanjski razsežnosti. Prav te vsebine so raziskovalna in delovna področja uvodnega predavatelja izr. prof. dr. Jožeta Ramovša. Poklicno se ukvarja s področjem sožitja med ljudmi, staranjem, zasvojenostjo in drugim.

Med njegovim tekočim pripovedovanjem in izpostavljanjem bogatih spoznanj me je posebej pritegnilo poznavanje del njegovega »učitelja« dr. Andreja Gosarja, ki je bil tudi pravnik in sociolog. Njegova socialna razmišljanja je mogoče s pridom uporabiti danes, ko odkrivamo vedno nova pravila medgeneracijskega sodelovanja in staranja, vendar pri tem pozna-

bljamo, kaj vse je že povedanega.

Od povedanega na ta večer mi ostaja v spominu misel gospe Leonide Župančič, ki je ob predstavitvi dela Doma Marije in Marte ter Miklavževega vrtca izpostavila pomembno dejstvo, ki bogati delo te ustanove, namreč možno in potrebno sožitje starih in ob njih živečih mladih, ki drug drugega bogatijo.

Tudi predstavniki drugih lokalnih ustanov in društev, ki aktivno delujejo na omenjenem področju, so poročali o svojem delu. Vse skupaj je s prijaznim nagovorom župana Berta Menarda prispevalo k uspešnosti tretjega Gosarjevega večera.

Pavel Mihevc

KOLOFON

Izdaja: župnija Dolnji Logatec

Odgovarja: Janez Kompare

Glavni urednik: Alen Širca

Naklada: 700 kos

Spletni naslov: <http://zupnija-dolnji-logatec.rkc.si/>

Prispevke pošljite na naslov: farni.list.logatec@gmail.com do 15. v mesecu.